

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

MIN-LANG (2026) 1

EUROPEAN CHARTER FOR REGIONAL OR MINORITY LANGUAGES

Executive Summary of the Ninth Evaluation Report of the Committee of Experts on Norway

adopted on 26 March 2026

Norwegian language version

Sammendrag

Norge var det første landet som ratifiserte Den europeiske pakt om regions- og minoritetsspråk i 1993, og pakten trådte i kraft i Norge i 1998. Pakten omfatter følgende språk: kvensk, lulesamisk, nordsamisk, romanes, romani og sørsamisk.

Norge ga lulesamisk og sørsamisk utvidet vern etter del III i 2021, og ratifiserte nye forpliktelser for nordsamisk i 2025 –begge prisverdige tiltak. Andre tiltak som er verdt å nevne fra inneværende overvåkingsperiode, er Norges engasjement i Det internasjonale tiåret for urfolksspråk (IDIL) gjennom en nasjonal plan for å fremme alle samiske språk dette tiåret. I november 2024 ble Sannhets- og forsoningskomisjonens rapport drøftet i Stortinget, som utarbeidet en innstilling med 17 anmodningsvedtak. Det kom også andre prisverdige initiativer på kommunalt nivå rettet mot lulesamisk og sørsamisk.

Nordsamisk er det mest utbredte samiske språket. Dette språket er vernet i lovverket, og det er gjenstand for praktisk implementering innenfor de fleste felt i pakten. Nordsamisk er likevel i en utsatt posisjon. Lulesamisk og sørsamisk har færre brukere og står derfor overfor større utfordringer. Sametinget er gitt ansvar for å verne og fremme alle samiske språk.

Vi ser en positiv utvikling i inneværende overvåkingsperiode, men tross dette og hensiktsmessige lovbestemmelser haster det med å iverksette tiltak for å gjøre noe med den alvorlige mangelen på undervisningsmateriell på lulesamisk og sørsamisk, og for å styrke lærerutdanningen på alle samiske språk.

Lulesamisk og sørsamisk brukes ikke i ved domstolene og sjelden i kommunikasjon med offentlig forvaltning. Det er behov for ytterligere tiltak for å sørge for større utbredelse av disse språkene i retts- og forvaltningsapparatet og i media.

Det er iverksatt tiltak for å styrke tilstedeværelsen av kvensk i det offentlige rom, kulturelle aktiviteter samt skole og utdanning. Kvensk er imidlertid svært lite brukt i media, og det er behov for flere tiltak for å sørge for mer undervisning i kvensk på alle nivå i skole og utdanning, særlig på førskole- og videregående nivå.

Romanes og romani er nesten usynlige i det offentlige rom og media, og det undervises overhodet ikke i disse språkene som ledd i det offisielle skoletilbudet. Det er behov for proaktive tiltak for å verne om disse språkene og utvikle bærekraftige undervisningsmodeller i samarbeid med representanter for språkbrukerne.

Denne niende evalueringsrapporten baserer seg på den politiske og juridiske situasjonen på tidspunktet da ekspertkomiteen besøkte Norge i oktober 2025.